

ปีที่ 31 ฉบับ 10801 วันพฤหัสบดีที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2561 หน้า 10

กันไว้ 'ดีกว่าแก้' แค่จัดการข้อมูลบนโลกออนไลน์

เมื่อต้นเดือนมี.ค. ที่ผ่านมามีข่าวใหญ่เกี่ยวกับคนจำนวนมากพากันลบบัญชี "เฟซบุ๊ก" สาเหตุจาก

การที่ข้อมูลมีการรั่วออกมา โดยบริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลชื่อว่า "เคมบริดจ์ อนาคติกา" ได้ทำการดึงข้อมูลของคนราว 2 แสนคน และสามารถกระจายออกไปต่อได้ถึง 50 ล้านคน

คนเหล่านี้มีการยินยอมให้ดึงข้อมูลได้ การดึงข้อมูลน่าจะมาจากการทำเซอร์เวย์หรือควิช เพราะก่อนที่จะควิชจำเป็นต้องใช้บัญชีเฟซบุ๊กล็อกอินเข้าเสียก่อน เมื่อล็อกอินเข้าไปแล้ว นักพัฒนาจะสามารถเก็บข้อมูลหรือโทเคน ก็เหมือนกับการได้สิทธิ์เข้าถึงข้อมูลได้ในระดับหนึ่ง เช่น ชื่อ นามสกุล เน็ตเวิร์ค ฯลฯ แล้วแต่ว่าจะดูข้อมูลอะไร แต่สิ่งที่นักพัฒนาต้องการก็คือ ข้อมูลของเพื่อนในเน็ตเวิร์ค ซึ่งสามารถนำไปทำโครงการอื่นๆ ต่อได้

หากมีการนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์จะทำให้สามารถจัดกลุ่ม(segment) ได้ว่ากลุ่มคนมีพฤติกรรมอย่างไรบ้างหรือมีแนวความคิดแบบไหน ทุกวันนี้ด้าต่างๆ ในโซเชียลมีเดียจะแบ่งได้เป็นหลายระดับ

ประเด็นสำคัญคือข้อมูลที่นักพัฒนาสามารถเข้าถึงได้มันอาจนำไปสู่การนำไปใช้ทำอย่างอื่นได้มากขึ้นด้วย การใช้โซเชียลมีเดียบางครั้งข้อมูลอาจมีความละเอียดอ่อนในเรื่องของความเป็นส่วนตัวอยู่ ข้อมูลที่เราโพสต์ไปนั้นหลายๆ อย่างอาจเป็นสาธารณะ และข้อมูลเหล่านี้ก็มีช่องทางพิเศษที่เป็นช่องทางสำหรับนักพัฒนาจะสามารถดึงข้อมูลเหล่านี้ได้

แต่อย่างไรก็ตามการจะดึงข้อมูลเหล่านี้ได้ต้องได้รับสิทธิ์ยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเสียก่อน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เมื่อนำมาประกอบกันดีๆ จะสามารถบอกพฤติกรรมและอาจนำไปสู่การคาดการณ์หรือทำให้รู้ถึงมุมมองและความคิดได้เลย

การที่มีคนไม่พอใจหรือต้องการที่จะลบเฟซบุ๊กนั้นก็เพราะคิดว่าเฟซบุ๊กนั้นเก็บข้อมูลไม่รัดกุมพอทำให้บริษัทดังกล่าวสามารถดึงเอาข้อมูลของผู้ใช้ไปวิเคราะห์ได้ จนถึงมีผู้คาดการณ์ว่าได้มีการนำไปใช้ในเรื่องของการเมืองครั้งที่ผ่านมา การซื้อโฆษณาสมัยนี้สามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้ ดังนั้นหากมีข้อมูล มีรายชื่อลูกค้า ก็สามารถเอาข้อมูลมาจัดกลุ่มตามที่ต้องการได้

ยังมีข้อมูลมาก การทำโฆษณาหรือส่งข้อมูลออกไปจะยังมีความแม่นยำมากขึ้น ดังนั้น เวลาที่ดูฟีดหรือดูเฟซบุ๊ก ข้อมูลบางอย่างอาจไม่ได้เกิดอย่างธรรมชาติ อาจมีการวางแผนมาอย่างดี มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลของคุณจึงทำให้เห็นข้อมูลเหล่านั้นนั่นเอง

จะเห็นว่าเมื่อมีการเข้าถึงข้อมูลและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ การสื่อสารก็สามารถที่จะเลือกเอาแต่เรื่องที่กำลังสนใจหรือเกี่ยวข้องมานำเสนอ ยังมีจำนวนคนมากเท่าใดก็จะยิ่งจัดกลุ่มได้มาก ดังนั้นในการนำเสนอข้อมูลเพื่อไปเปลี่ยนมุมมองคนเหล่านั้นผ่านโซเชียลมีเดียจึงไม่ใช่เรื่องยากแต่อย่างใด

ข้อมูลในโซเชียลมีเดียที่อาจดูว่าเป็นเรื่องปกตินั้น นักพัฒนาสามารถนำมาปะติดปะต่อได้ อาจทำให้รู้ที่ตั้ง รู้แนวคิด รู้จักเพื่อน รู้สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ปังบอกถึงตัวตนได้แทบทุกอย่างซึ่งข้อมูลต่างๆ สามารถโยงใยกลายเป็น social big data นั่นเอง

ปัจจุบันอุปกรณ์ต่างๆ ก็เริ่มสร้างดาต้า เช่น นาฬิกาสุขภาพที่เก็บข้อมูลทั้งหมดจนเกิดคำที่เรียกว่า Digital Footprint ซึ่งจะบอกเส้นทางเกี่ยวกับดิจิทัลของคุณ ไม่ว่าจะเป็นเวลา สถานที่ และอื่นๆ และหากมีการรวบรวมเข้าด้วยกันจะกลายเป็นข้อมูลชั้นดี

ดังนั้นการใช้ชีวิตในวันนี้ต้องรู้ว่าทำอยู่ในปัจจุบัน มีข้อมูลใดที่เซ็นซิทีฟมาก ควรต้องรู้ด้วยว่ากำลังใช้โปรแกรมอะไรอยู่ และมันทำงานหรือเก็บข้อมูลอะไร หากรู้ก็จะบริหารจัดการข้อมูลได้ นอกจากนี้ยังมีเรื่องของการใช้งานที่มีการเปิด privacy ของข้อมูล ต้องรู้ว่าควรเปิดระดับไหน แอปพลิเคชันบางตัวมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องและอาจจะเป็นมัลแวร์ ฉะนั้นแอปไหนที่ไม่ได้ใช้ก็ควรจะทำเอาออกไป

ที่ว่ามาเป็นสิ่งที่จัดการเองได้ง่ายจริงๆ แล้ว ผู้ให้บริการต่างๆ ก็จะมีบริการที่สามารถบริหารข้อมูลต่างๆ ได้หมด เช่น ดูได้ว่าดาต้าของคุณที่อยู่ในกูเกิลว่ามีเก็บอะไรไปบ้าง หรือคุณสามารถที่จะดาวน์โหลดข้อมูลกิจกรรมทั้งหมด

ในเฟซบุ๊กได้ตั้งแต่วันที่เริ่มใช้งาน

สำหรับคนที่ใช้กูเกิลแนะนำให้ลองเข้าไปที่ myaccount.google.com จะเข้าไปดูหน้าที่สามารถบริหารข้อมูลได้ทั้งหมด สามารถปรับข้อมูลได้ว่าจะเปิดหรือปิดสิ่งใด ดูการใช้งานในแต่ละครั้ง ดูการค้นหาแต่ละครั้ง รวมถึงสามารถจัดการลบข้อมูลได้ด้วย หรือใครที่ใช้เบราว์เซอร์ที่เป็นกูเกิลโครมจะมีปุ่ม 3 ปุ่มเพื่อเข้าไปสู่การใช้หน้าต่างในโหมดไม่ระบุตัวตน (Incognito)

ซึ่งในโหมดนี้จะไม่มีการเก็บข้อมูลใดๆ ทั้งสิ้น ลองใช้โหมดนี้ดูก็อาจจะช่วยได้พอสมควร หรือบางคนที่ไม่อยากใช้แอปแชทต่างๆ ไปเพราะกลัวว่าจะมีการเก็บ log ก็จะมีแอปแชทบางตัวที่ค่อนข้างจะมีความปลอดภัยสูง เช่น แอปแชทที่ชื่อ Telegram ล่าสุดมีคนใช้ทะลุ 200 ล้านคน จุดเด่นคือจะเป็นแอปแชทที่ไม่มีการเก็บ log มีการเข้ารหัสทั้งหมดซึ่งก็น่าจะปลอดภัยสำหรับการแชท

ถึงตรงนี้อาจจะบอกทุกคนว่า ขอให้รู้ตัวว่ากำลังทำอะไรอยู่บนโลกออนไลน์ เพราะมีการเก็บข้อมูลทุกอย่าง ถ้าจะให้ดีควรลองเข้าไปศึกษาอย่างที่แนะนำไว้จะได้ทราบว่าแต่ละที่ๆ มีการเก็บข้อมูลอะไรไปบ้าง ซึ่งบางครั้งสามารถย้อนกลับไปดูข้อมูลของตัวเองได้ว่าเคยทำอะไรไปบ้าง ในทางกลับกันมันก็ให้ประโยชน์ได้ด้วยเช่นเดียวกัน